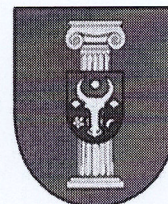

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
Nr. 409/30**

mun. Chișinău

24.12.2021

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Alexandru Ceban, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința doamnei Elena Șaban, consilier local în Consiliul local Grigorievca, r. Căușeni, domiciliată în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

CONSTATĂ:

La data de 24.09.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate (*în continuare - Autoritatea*) a fost înregistrată sesizarea nr. I-823/21, care, la 22.10.2021, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21, MO264-265/29.10.21 art.332, în vigoare 29.10.21*)¹, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cod atribuit - 20210230013.

Potrivit sesizării, doamna Elena Șaban, consilier local în Consiliul local Grigorievca, r. Căușeni, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, prin faptul că, la data de 14.12.2020, în cadrul ședinței ordinare a Consiliului local Grigorievca, a participat la adoptarea deciziei nr. 9/6 cu privire la acordarea premiului unic conducătorilor subdiviziunilor primăriei, inclusiv doamnei [REDACTED], șeful Bibliotecii publice din s. Grigorievca, care este fiica doamnei Elena Șaban.

În corespundere cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (1), (2) din Legea nr. 132/2016 (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21, MO264-265/29.10.21 art.332, în vigoare 29.10.21*), în urma stabilirii existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, la 28.10.2021, prin procesul-verbal nr. 1055/30, a fost inițiat

¹ Prin Legea nr. 130 din 07.10.2021 cu privire la modificarea unor acte normative, în vigoare 29.10.2021, au fost operate modificări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale. În această ordine, actele și acțiunile inspectorului de integritate în cadrul controlului, până la data 29.10.2021, au fost efectuate în conformitate cu prevederile Legilor nr. 132/2016 și nr. 133/2016 în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 130/2021.

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069-003. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interes în privința doamnei Elena Șaban.

Prin scrisoarea nr. 04-30/6361 din 03.11.2021, aviz de recepție DS8005667994AS, doamna Elena Șaban a fost informată despre inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interes, precum și despre drepturile prevăzute de art. 32 din Legea nr. 132/2016.

În temeiul prevederilor art. 20 alin. (1) lit. a) - d), art. 33 alin. (6) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, au fost consultate date din registrele informaționale de stat, sistemul informațional „e-Integritate” și formulate adresări în vederea obținerii informațiilor și documentelor necesare desfășurării controlului (Primăria s. Grigorievca, r. Căușeni – solicitarea nr. 04-30/6409 din 04.11.2021).

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, doamna Elena Șaban, exercitând mandatul de consilier local în Consiliul local Grigorievca, r. Căușeni, are calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale, informație confirmată prin accesarea platformei electronice a Comisie Electorale Centrale (alegeri locale generale 2019) și datele generate de sistemul informațional „e-Integritate” (declarația anuală de avere și interese personale depusă la 16.03.2021).

Reieșind din informația generată de Registrul de Stat al Populației, nr. de înregistrare 1257425349, doamna [REDACTAT] este fiica doamnei Elena Șaban, persoană apropiată în sensul definit de art. (2) din Legea nr. 133/2016.

Prin răspunsul Primăriei s. Grigorievca, r. Căușeni, nr. 11325 din 23.11.2021, au fost recepționate informații/materiale relevante cazului examinat, și anume:

- copia procesului-verbal nr. 9 al ședinței ordinare din 14.12.2020 a Consiliului s. Grigorievca;
- copia deciziei nr. 9/6 din 14.12.2020 „Cu privire la acordarea premiului unic”, cu anexele existente;
- copia listei consilierilor invitați la ședința ordinară din 14.12.2020 a Consiliului s. Grigorievca.

Analizând conținutul materialelor recepționate, s-a stabilit că doamna Șaban Elena a participat prin votare la adoptarea deciziei nr. 9/6 „Cu privire la acordarea premiului unic”, prin care s-a acordat premiul unic angajaților cu funcții de conducere ale subdiviziunilor Primăriei s. Grigorievca, în mărime de 50% din salariul de funcție, inclusiv doamnei [REDACTAT], conform anexei nr. 2.

Potrivit datelor din Registrul declarațiilor privind conflictele de interes al ANI, doamna Șaban Elena, consilier local în Consiliul local Grigorievca, r. Căușeni, nu a informat Autoritatea despre apariția conflictului de interes real.

În temeiul prevederilor art. 20 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 și art. 94 din Codul administrativ nr. 116/2018, prin invitația nr. 04-30/6969 din 29.11.2021, aviz de recepție DS8005803580AS, doamnei Șaban Elena i-a fost solicitat punctul de vedere asupra obiectului controlului.

La 09.12.2017 cu nr. 11978 doamna Șaban Elena a prezentat punctul de vedere, „*Prin prezenta, eu subsemnatul Șaban Elena, a.n. [REDACTAT], dom [REDACTAT], având în vedere solicitarea dvs cu 04-30/6969 din 29.11.2021, vă comunic următoarele: la votarea Decziei nr. 9/6 din 14.12.2020 nu am ținut cont de legii 133/2016 cu privire la conflictul de interes și totodată nu am declarat despre careva conflicte de interes, din motiv că nu am o experiență mare în calitate de consilier nu am cunoscut despre existența prevederilor legii susnumite, cât însăși a legii, totodată nu mi-a comunicat nimeni despre declararea conflictelor de*

interese și situațiile când acestea apar. Totodată, țin să menționez faptul că la votarea deciziei 9/6 din 14.12.2020 nu am votat nominal pentru acordarea premiului unic doar pentru [REDACTAT], dat pentru toți angajații din instituțiile subordonate Primăriei Grigorieva.”

În conformitate cu art. 21 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (*limitarea dreptului la vot*), consilierul poate fi prezent la ședința consiliului, însă nu participă la adoptarea deciziilor în condițiile existenței unui conflict de interese, atunci când el personal, soția (soțul), copiii, părinții săi au un interes patrimonial în problema supusă dezbaterii.

În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 132/2016, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese. Inspectorul de integritate, în corespundere cu art. 19 lit. b) din aceeași Lege, desfășoară controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Potrivit prevederilor art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale:

conflict de interese - situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată - soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Conform alin. (4) lit. a) și b) din conținutul aceluiași articol, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află, să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Potrivit regulii stabilite de art. 12 de alin. (5) din Legea nr. 133/2016, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau

poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În corespundere cu art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016, [...] consilierii locali, sunt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5).

În conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese consumat este fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Prevederile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, statuează că, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

În corespundere cu art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21, MO264-265/29.10.21 art.332, în vigoare 29.10.21*).

Așadar, analizând materialele acumulate la dosarul de control și prevederile legale prenotate, inspectorul de integritate constată că doamna Elena Șaban, consilier local în Consiliul local Grigorievca, r. Căușeni, a încălcat dispozițiile art. 12 alin. (4) și art. 14 alin. (3), (4) din Legea nr. 133/2016, prin nedeclararea conflictului de interese real și respectiv nesoluționarea acestuia prin abținere.

Subsecvent, doamna Elena Șaban a admis consumarea conflictului de interese prin faptul că a participat prin votare la adoptarea deciziei nr. 9/6 „Cu privire la acordarea premiului unic”, prin care s-a acordat premiul unic angajaților cu funcții de conducere ale subdiviziunilor Primăriei s. Grigorievca, în mărime de 50% din salariul de funcție, inclusiv dnei [REDACTAT], fiica doamnei Elena Șaban, persoană apropiată potrivit prevederilor art. (2) din Legea nr. 133/2016.

La caz, justificările invocate de persoana supusă controlului, nu pot fi apreciate ca fiind concludente și pertinente, de vreme ce normele Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, prevăd expres metodele/mijloacele de declarare/soluționare a conflictelor de interese, neglijate însă de subiectul controlului în circumstanțele descrise *supra*. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, consacrată la nivel constituțional, iar legile și actele normative devin opozabile prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Ca urmare a modificărilor și completărilor operate Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 (*redacția în vigoare din 29.10.2021, după operarea modificărilor efectuate prin Legea nr. 130 din 07.10.2021*) stabilește că fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală

și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

În corespundere cu art. 73 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde.

Potrivit art. 38 alin (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Conform prevederilor art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Potrivit alin. (2) din același articol, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

În speța de control, inspectorul de integritate, având în vedere faptele admise de către doamna Șaban Elena în corelație cu criteriile prevăzute la art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 (*lipsa prejudiciului adus interesului public, caracterul unitar, lipsa comiterii unor abateri similare anterior, natura abaterii, funcția deținută*), nu va solicita încetarea mandatului subiectului declarării și nu va aplica interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Având ca fundament raționamentele expuse, în conformitate cu prevederile art. 19 și art. 37 - 39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art.12, 14, 15 și 23 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că doamna Șaban Elena, consilier local în Consiliul local Grigorievca, r. Căușeni, nu a declarat, nu a soluționat conflictul de interese și a participat prin votare la adoptarea deciziei Consiliului s. Grigorievca nr. 9/6 din 14.12.2020 „Cu privire la acordarea premiului unic” cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

2. Se aduce la cunoștință doamnei Șaban Elena actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4.

Inspector de integritate

Alexandru CEBAN